

Mařk Lukach

Má
přivabná žena
v blázinci

Autobiografie

„Tahle knížka mi vyrvala srdce z těla a pak ho láskyplně zašila zpátky.“
Susannah Cahalan, autorka knihy *Mozek v plamenech*

Všechna práva vyhrazena. Tato publikace a všechny její části jsou chráněny autorskými právy. Žádná část této publikace nesmí být rozmnožována, uložena v rešeršním systému nebo dále předávána, a to v jakékoliv formě, jakýmkoliv způsobem, elektronicky, mechanicky, kopírováním, nahráváním apod., bez předchozího písemného souhlasu vydavatele. Osoba, která by učinila jakékoliv neoprávněné kroky v souvislosti s touto publikací, může být vystavena trestnímu stíhání a vymáhání náhrady za způsobenou újmu.

Původně vyšlo jako *My Lovely Wife in the Psych Ward*
v nakladatelství HarperCollins Publishers, New York, USA.

Copyright © Mark Lukach, 2017

Překlad © Bc. Julie Tesla, 2018

Fotografie na obálce © shutterstock.com

© Nakladatelství ANAG, 2018

ISBN 978-80-7554-172-7

Obsah

<i>jedna</i>	
srpen 2000	9
<i>dva</i>	
červenec 2009	23
<i>tři</i>	
září 2009	48
<i>čtyři</i>	
říjen 2009.	78
<i>pět</i>	
duben 2010	103
<i>šest</i>	
srpen 2010	127
<i>sedm</i>	
září 2011	140
<i>osm</i>	
říjen 2012.	156
<i>devět</i>	
listopad 2012	181
<i>deset</i>	
duben 2013	199
<i>jedenáct</i>	
říjen 2014.	216
<i>dvanáct</i>	
listopad 2014	244
Poděkování	267
O autorovi	271

jedna

srpen 2000

Když jsem svou ženu uviděl poprvé, vykračovala si po kampusu Georgetownské univerzity a jako klaun vykřikovala: „*Buongiorno, Principessa!*“ Byla to oslňující Italka, úplně mimo moji ligu, ale já jsem měl odvalu a navíc jsem se skoro okamžitě zamiloval. Její úsměv byl *bello come il sole* – naučil jsem se pár italských frází, abych na ni zapůsobil –, a když jsme se potkali na párty, celý večer jsme spolu flirtovali. Doprovodil jsem ji k jejímu pokoji, dal jí letmý polibek na dobrou noc a ona mi ho oplátila. Už v té chvíli jsme oba věděli, co se děje. Bydlela na stejných kolejích pro prváky jako já, o patro níž než já. Druhý den ráno jsem na ni zaklepal a chtěl ji vzít na snídani. Odpověděla mi tónem, který jako by říkal: „No kde jsi, to je dost, že jdeš!“

Do měsíce se z nás stal pár. Ona mě vždycky přišla vzbudit, když jsem zaspal na hodinu, a já jsem jí na dveře lepil růže. Měla perfektní studijní průměr – já jsem měl číro a jezdil na longboardu Sector 9. Oba jsme byli u vytržení z toho, jak úžasný je to pocit někoho milovat a být milován.

Večer před začátkem zimních prázdnin, kdy jsme měli být poprvé jeden bez druhého, jsme spolu až do rána seděli u mě v pokoji u okna a sledovali, jak nádvoří kampusu pokrývá sních. Málem jsme si vyplakali oči nad představou, že strávíme

dva týdny jeden bez druhého. Připadalo nám to jako čekání na smrt. Doufal jsem, že kvůli sněhu odloží nebo zruší její let a my si pro sebe ukradneme dalších pár hodin, jenže sněžit přestalo a ona odletěla za rodinou do Itálie a já za tou svou do Delaware. Naše křehká srdce to nakonec přežila. Vrátili jsme se do školy a začali mluvit o budoucnosti, jako by to byla samozřejmost. Naše láska byla nezvratná jako promoce nebo gravitace, předem daná věc, které se ani jeden z nás nechtěl vyhnout. Co na tom, že nám bylo teprve osmnáct.

Čím víc jsme se poznávali, tím víc nás fascinovalo, kolik toho máme společného. Oba jsme byli leváci a naše mámy měly narozeniny ve stejný den. Moje rodina se v roce 1989 přestěhovala ze Spojených států do Japonska, Giuliina rodina se ve stejném roce přestěhovala z Itálie do Států. Říkali jsme si, že to není náhoda, a stala se z toho součást naší legendy o tom, že jsme si souzeni.

Nejzásadnější pro nás ovšem byla důležitost rodiny. Já jsem měl sice tři sourozence a Giulia jen jednoho, ale u obou tvořila rodina jádro naší identity.

Naše rodiny se poprvé setkaly na Štědrý den, pár ulic od Španělských schodů v Římě. Naši tam byli na dovolené a Giulia jela na návštěvu k italským příbuzným. Další náhoda – trávit svátky ve stejné zemi.

Giuliina matka, Mariarita, mi dala svoje číslo na mobil – tehdy ještě mobil nemělo moc lidí –, abych jí mohl zavolat a domluvit setkání. Giulia přiletěla pár dní před námi. Během prvního večera v Římě jsme si s rodinou dali večeři a pak šli ulicemi dlážděnými kočičími hlavami zpátky do hotelu. Vedla nás moje máma Mary, která v Římě studovala a těšila se, až město ukáže mně a mým třem sourozencům. Každých pár bloků jsem se zastavil v baru nebo restauraci a z placeného telefonu se snažil dovolat Mariaritě, ale nikdy to nezvedla.

Už jsem to skoro vzdal a pak jsme zahnuli za roh a já uviděl Giulii. Kráčela naším směrem, zachumlaná do kabátu, ruku v ruce se svou matkou a její otec s bratrem se zrovna něčemu smáli. Všimli si nás a okamžitě se zastavili. Mariarita v ruce držela mobil a čekala na zavolání. Telefonní linky si k sobě cestu nenašly, ale my ano.

Všichni jsme byli tak v šoku, že jsme nevěděli, co říct. Docela dost náhod na jeden pár.

Vysvobodil nás můj táta C. J., který se nadšeně představil Giuliiinu otci Romeovi. Seznámili jsme naše mámy, všichni sourozenci se navzájem objali, a než jsme se rozloučili, naplánovali jsme na druhý den řádné setkání.

I když to nikdo neřekl nahlas, myslím, že už tehdy jsme všichni věděli, že je našim příbuzným souzeno se jednoho dne znovu setkat – v kostele, na svatbě, při oficiálním posvěcení našeho svazku, a možná to bylo přesně to, co se právě stalo.

Zpátky na koleji jsme začali spřádat dlouhodobější plány. Od toho, co podnikneme o víkendu – jako třeba že se vetřeme na svatební oslavu, což jsme jednoho sobotního večera vážně udělali –, jsme se dostali k tomu, co budeme dělat po škole. Já jsem už od střední plánoval jít na práva, jenže teď, v zásadních vysokoškolských letech, jsem si tím už nebyl tak jistý. Zapsal jsem si různé humanitní předměty, které mi připadaly zajímavé, a splácal jsem dohromady historii jako hlavní obor a angličtinu jako vedlejší. Během letních prázdnin jsem vyrazil do jednoho pobřežního městečka v Delaware, kde jsem surfoval, hrál beach volejbal a pracoval po restauracích za spropitné.

Co se týče Giulie a její budoucnosti, její jistota a odhodlání byly na hony vzdálené těm mým. Do pětatřiceti se chtěla dostat na pozici marketingové ředitelky a mít tři děti a byla připravená pro svůj cíl udělat všechno, což znamenalo stáže, konzultace s profesory a taky páteční večery strávené v knihovně. Pokaždé se na pátek vyfikla už ve čtyři odpoledne, aby před

naším rande mohla zajít na pár hodin do knihovny – od knih rovnou za přítelem. Vždycky zahladila stopy a předstírala, že byla někde s kamarádkami. Bála se, že si o ní třeba budu myslet, že je šprtka.

Letní prázdniny pro ni znamenaly stáže v New Yorku – první léto u módního domu, následující rok u maličké reklamní agentury a další léto u velké reklamky. V létě po skončení třetího roku u ní v agentuře slavili konec sezóny a vzali stážisty na koncert. Vyrazil jsem na víkend do New Yorku, abych ji doprovodil.

„Nezapomeň, že tam bude můj šéf, takže ho určitě pozdrav, a víš jak, chovej se slušně,“ instruovala mě Giulia. Mačkali jsme se v koupelně jejího pronajatého bytu, ona na sobě měla sukni a podprsenku a malovala si oční linky. Já už jsem byl hotový a koupelnu jsem nepotřeboval, ale bavilo mě ji sledovat, jak se připravuje. Mohl jsem ji totiž vidět takovou, jak vypadá, než se prezentuje světu, a měl jsem pocit, že začínám být součástí jejich tajemství. Zavřel jsem oči a představoval si, jak se spolu budeme chystat na koncerty a večírky až do konce života.

„Budu hodný,“ přesvědčoval jsem ji s rukama zvednutýma, nevinnost sama.

„Myslím tím, abys neměl žádné poznámky na kapelu,“ varovala mě.

„Ahá, ty myslíš Evanescence? Nechceš, abych komentoval to, že jsme vážně na koncertě Evanescence?“ Dělal jsem si z kapely legraci už od chvíle, co mi o tom koncertě řekla.

„Jo,“ odpověděla. „Přesně to nechci, abys říkal.“

Začínala se mnou ztrácet trpělivost, ale já jsem se k ní naklonil a políbil ji na nahé rameno. Nemohl jsem si pomoci. Namalovaná, nenamalovaná, uprostřed líčení – bylo to jedno. Byla okouzlující za všech okolností.

„Jakže se jmenuje ten jejich song, co tak zbožňuješ?“ škádlil jsem ji, protože jsem věděl, že to neví.

„Vždyť víš, tamten,“ odpověděla během nanášení rtěnky.

„Jó, jasně, tenhle,“ culil jsem se.

„Nechovej se jako pitomec,“ řekla.

„Já za to nemůžu, ale prostě... Evanescence.“

„Marku...“ otočila se a pokusila se nasadit naštvaný výraz.

Byl to pro ni důležitý večer a brala ho vážně, což bylo správné, ale věděl jsem, že Evanescence brát vážně nedokáže. Nakonec už to nevydržela a propukla v hurónský smích, kterému se nemohl rovnat ani její krásný radostný úsměv. Smála se hlasitěji a déle než kdokoliv, koho jsem kdy poznal. Smích ovládl celé její tělo a často se musela o něco opřít, aby nespadla. Ať už jste předtím měli jakoukoliv náladu, nakonec jste se vždycky museli smát s ní. Hrozně rád jsem ji rozesmíval, protože to bylo jako vytvářet malou soukromou vzpomínku patřící jenom nám a přiřazovat ji na rostoucí hromadu maličkostí, které nikoho jiného nezajímaly, ale pro nás tvořily základy naší intimity. Drobnosti jako tahle – vědomí, že si z kapely budeme celý večer nenápadně dělat legraci prostřednictvím úsměvů a letmých pohledů – mě do mého poblouznění stahovaly ještě hlouběji. Jak jsem ji tak pozoroval, jak se v podprsence a s napůl dodělaným make-upem směje jako blázen, věděl jsem, že se od ní nikdy nedokážu odloučit.

Na koncertě to byl naopak její šéf, kdo se snažil chovat hezky ke mně. Opile vrávorál, nakláněl se ke mně a přes hlasitou hudbu mi řval do ucha, jak skvělou práci Giulia přes léto odvedla, že je to nejlepší stážistka, jakou kdy měli, jak je pracovitá a jaká je to týmová hráčka, jak v sobě dokáže skloubit tvůrčí myšlení a pečlivost a jak jim bude chybět a doufají, že u nich po škole bude chtít pracovat na plný úvazek.

Celý jsem zářil. Měl jsem sice o Giulii určitou představu – o její vášni, zapálení, úsměvu i ambicích –, ale její profesní já jsem znal jenom z doslechu. Ona studovala ekonomii a já humanitní vědy, takže jsme neměli žádné společné předměty, a samozřejmě jsem ji nikdy nezažil při práci v kanceláři.

„Ne, vůbec, je naprosto v pořádku, Giulie. Měla bys ho poslat.“ Snažil jsem se mluvit klidně a trpělivě. Cítil jsem, že potřebuje podpořit, ale nechce vypadat zoufale.

Povzdechla si. „Určitě? Psala jsem ho hodinu. Chci, aby vyzněl dobře.“

„Je to skvělý e-mail, Giulie.“

„Fajn.“

A pak zavěsila.

Telefonáty začaly být častější a zoufalejší. Denně mi přeposílala několik e-mailů, většinou o jedné nebo dvou větách. Trávila nad nimi celé hodiny. Její úzkost z toho, co napsat, jí zabírala většinu dne. Přidělovali jí projekty a ona nevěděla, kde začít, a tak celý den dumala nad pár větami, aby se zeptala na něco ohledně svého úkolu.

„No tak, Giulie,“ přemlouval jsem ji při večeri, když zasmušile seděla, nimrala se v jídle a skoro nemluvila. „Co se děje?“ Ptal jsem se jí na to už týden, byl jsem čím dál podrážděnější a ona čím dál uzavřenější. Neodpověděla a jenom sklopila oči, takže jsem se ticho snažil vyplnit já. Nebyl jsem si jistý, jestli o tom nechce mluvit, nebo to nedokáže, a vytahoval jsem jedno klišé za druhým. „Nebuď na sebe tak přísná. To je ten problém, ne samotná práce. Ty jsi skvělá. Vždycky jsem na tebe v práci slyšel jenom samou chválu.“

Pořád mlčky seděla.

„Určitě tu práci zvládneš.“ Nehybné ticho. Pokračoval jsem v povzbuzování. Ať už na ni mělo nějaký účinek, nebo ne, aspoň mi to pomohlo zůstat v klidu a nepropadnout stejné frustraci jako ona. „Dokázala jsi tolik věcí, za které na sebe můžeš být pyšná. Jde ti to líp, než si myslíš.“

Nereagovala na nic, co jsem řekl, ale já jsem tu tichou porážku nedokázal snést a dál jsem blábolil o tom, jak se musí zbavit negativních myšlenek, soustředit se na přítomnost, zůstat pozitivní, nevzdat se – všechny ty otřepané fráze. Mlčky

mě sledovala, jak uklízím v kuchyni. Ještě před pár týdny patřilo mytí nádobí k našim oblíbeným domácím činnostem, pouštěli jsme si k němu na plné pecky hudbu a tancovali u toho. Teď byla Giulia nezúčastněným, mlčenlivým, osamělým divákem. Nevrátily mi ji ani její oblíbené songy. Seděla, snášela moje řeči a klidně a nevzrušeně skrývala, co se jí honí hlavou.

Neměli jsme co dělat, a tak jsme se šli chystat ke spaní. Přišel jsem za ní do koupelny a začal jí pomalu masírovat krk, zatímco si čistila zuby a vyndávala kontaktní čočky. Když byla hotová, zalezli jsme spolu pod peřinu a já jsem ji objímal a hladil jí ušní lalůčky, což byl její oblíbený způsob mazlení. Cítil jsem, jak se jí zpomaluje dech a uvolňují se jí svaly, a říkal jsem si, že se mi ji možná povedlo přesvědčit, ať už slovy, nebo doteky, že se začíná uklidňovat a že až se vyspí, bude to lepší.

Nemohla ale usnout.

Tři týdny po Giuliiině nástupu do práce jsem se najednou vzbudil uprostřed noci a slyšel ji, jak někde křičí něco italsky. Vystartoval jsem z postele a běžel se podívat, co se děje. Giulia v kuchyni skypovala se svou matkou, která byla o devět hodin napřed, takže měla dopoledne.

„Co se to tady děje,“ zamumlal jsem a mžoural do světla. Byly dvě ráno.

Giulia ke mně otočila hlavu. „Nemůžu spát. Jenom si povídám s mámou.“

„No tak, Giulie, pojd' spát,“ řekl jsem a mdle zamával do kamery. „Musíš být unavená, moc jsi toho nenaspala. Pojdme do postele.“

Její máma mě podpořila – Giulia se potřebuje vyspat. Ta protestovala, ale nakonec souhlasila, odhlásila se a šla se mnou zpátky do postele.

V ložnici jsem ji přikryl a ve snaze z ní něco dostat a pochopit, co se děje, jsem se jí znovu zeptal, v čem je problém. Donutil jsem se na ni netlačit a zamaskovat jakýkoliv náznak

frustrace, ale ona mi pořád nechtěla nic říct, jako bych se ji snažil z něčeho usvědčit. „Jsem unavená, chci zkusit spát, a ne mluvit.“ Byla do své úzkosti tak ponořená, že se na tu situaci nedokázala podívat s odstupem.

Znovu jsem jí instinktivně začal masírovat krk a hladit uši a přitom jsem jí šeptal, že odvádí skvělou práci. Snažil jsem se, aby se začala soustředit na dýchání.

Pravdou je, že jsem nevěděl, co udělat. Úzkost v ní bublala už několik týdnů, napětí se každým dnem zvyšovalo a já jsem ztrácel trpělivost a energii. Bombardování e-maily a zoufalými telefonáty kvůli triviálním pracovním záležitostem úplně ovládlo můj život. Doma nejedla, v noci byla neklidná a rozrušená a já jsem nechápal, jak to, že se nedokáže uvolnit a spát. Na internetu jsme si stáhli řízené meditace, zapálili vonné svíčky, pouštěli jsme si šumění vln. Nic nezabíralo.

Jedinými zvuky v tichu noci byly v naší ložnici uklidňující hudba, Gooseovo chrápání a moje šeptání, jak je Giulia krásná, chytrá a schopná a jak všechno jako vždycky dobře dopadne. I přes svoje ujišťování jsem si připadal bezmocný a měl jsem strach. Musí to pro ni být hrozné nebýt schopná usnout kvůli intenzivním myšlenkám, pro které nenachází slova. Nad strachem ale nakonec zvítězilo vyčerpání a já jsem provinile podlehl spánku. Giulia samozřejmě zůstala vzhůru a převalovala se ještě dlouho poté, co jsem ji přestal marně uklidňovat, songy dohrály a v místnosti už bylo slyšet jenom chrápání našeho buldoka. I když jsem to prospal, vděčný za trochu odpočinku, jakmile jsem se probudil a uviděl ji s otevřenýma očima, ucítil jsem v duši prázdnotu.

Týden poté mi začal školní rok. Učil jsem dějepis v pěti třídách a trénoval školní tým vodního póla, takže jsem nemohl odpovídat na všechny Giuliiiny telefonáty a esemesky.

Do své ochromující úzkosti se propadala čím dál hlouběji. Volala do práce, že je nemocná. Souhlasila dokonce s návštěvou

psychiatra, ale urazila ji diagnóza – deprese. Někoho jako ona přece deprese nepotkává. Je to jenom malý problém, to zvládne. Psychiatr jí předepsal antidepresiva a léky na spaní, které ovšem nehodlala brát. I tak si je ale v místní lékárně vyzvedla a přinesla je domů. Vyskládala je na stůl a z legrace mi řekla, že je mám ráno schovat – co kdyby je všechny spolykala, když je v takové hrozné depresi? Zasmáli jsme se tomu, i když trochu nervózně. Představa, že by moje *principessa* spáchala sebevraždu, mi připadala absurdní.

Ten večer jsme už automaticky podstoupili stejný neúspěšný rituál, během kterého jsem se Giulii marně snažil uspat, tentokrát ještě déle než předtím. Ráno jsem zaspal a z domu vyrazil ve spěchu, abych byl ve škole včas. Na léky jsem úplně zapomněl. Zůstaly ležet na jídelním stole, kde jsem je večer nechal.

Když jsem se vrátil domů z práce, Giulia si skypovala s mámou, která se na mě z monitoru mračila. Neměl jsem ponětí, co se děje, dokud mi Giulia neoznámila: „Nechal jsi na stole ty léky.“

„Vážně?“ opáčil jsem bezelstně.

„Jo, vážně,“ řekla. „Chtěla jsem po tobě, abys je uklidil.“

„Aha, jo, máš pravdu, promiň, zapomněl jsem,“ omluvil jsem se. „Ráno jsem tak spěchal, že jsem si na ně nevzpomněl.“

„Tak příště nezapomeň,“ řekla mi Juliina matka. „A schovej je, jak chtěla.“

„Jasně, nezapomenu, promiň, prostě se to stalo. Jsem pořád hrozně unavený, spěchal jsem.“ Nepřipadalo mi to jako nějaký velký problém.

Zavěsili jsme a až po večeři, když jsme se chystali do postele, jsem se dozvěděl, že to velký problém je. Giulia mi řekla, že se ráno probudila, uviděla léky a sedla si ke stolu. Zírala na ně a pak třetí den za sebou zavolala do práce, že je nemocná. Seděla tam a zkoumala oranžové lahvičky. Vysypala si léky do dlaně a potěžkala je. Skládala z nich různé obrazce.

A přemýšlela o tom, že by je všechny spolykala.

tři

září 2009

„Vypadněte odsud!“ vřískala Giulia a ukazovala na nás. „Není tu bezpečno! Musíte jít!“

Stál jsem se Suoc ve dveřích Giuliina holého pokoje. Byla to naše první návštěva. Přijali ji den předtím a my jsme každou minutu uplynulých čtyřadvaceti hodin strávili čekáním na to, až se sem budeme moct vrátit. A teď jsme tu byli, přišli jsme se podívat na naši milovanou Giulii na psychiatrickém oddělení a ona na nás ječela, ať jdeme pryč.

Seděla vzpřímeně na dvoulůžku v rohu pokoje a kolem sebe měla hromadu sepraných přikrývek. Dlaždičky na zemi měly stejnou barvu jako zdi, tak nevýraznou bílou, že se snad ani nedala považovat za barvu. Pořád na sobě měla modrého nemocničního andělíčka vybledlého léty používání, do kterého ji převlékli na pohotovosti. Vedle postele stál dřevěný noční stolek se dvěma židlemi a to bylo všechno. Jinak byl pokoj prázdný, nepoužitelný, bezbarvý.

Měla dveře jenom pár metrů od sesterny. Když ji později přestěhovali do jiné místnosti, zjistil jsem, že je tenhle pokoj, na dohled a doslech sester, určený pro nejhroženější pacienty.

Šílel jsem nedočkavostí a chtěl po noci v nemocnici vidět nějaké zlepšení. A taky jsem se nemohl dočkat, až budu moct zhodnotit podmínky v nemocnici a hlavně zjistit, jak Giulia

zvládla svých prvních čtyřadvacet hodin o samotě. Volal jsem do nemocnice v každou celou hodinu, ale dozvěděl jsem se jenom to, že zůstala celý den v posteli a odmítala se s kýmkoliv bavit.

Místo zlepšení, ve které jsem doufal, se jí naopak přitížilo – byla rozrušenější a halucinace se ještě zhoršily. „Nepřibližujte se ke mně!“ řvala dál.

Pořád jsem nevěděl, jak na její výbuchy reagovat, a tak jsem se rozhodl pro laskavé uklidňování, jako kdybych konejšil vystrašené děcko.

„Ahoj, Giulie, rád tě vidím,“ odpověděl jsem šeptem na její výkřiky.

„Vypadněte! Je tu ďábel a chce vás. Musíte hned jít!“ Šílela strachy. Ohlédl jsem se přes rameno na sesternu, kde nás bedlivě sledovaly dvě sloužící sestry. Návštěvy do pokoje nesměly, ale protože Giulii přijali teprve včera a celou dobu nevyšla ven, povolily nám sestry výjimku.

„Zlato, nic se neděje, nikdo nás nechce dostat,“ řekl jsem pomalu. Nervózně jsem postával ve dveřích a nutil se k úsměvu, abych zakryl svou úzkost. „Jenom jsme se na tebe přišli podívat.“ Chvilku jsem mlčel a potom se pokusil stočit hovor k podmínkám v nemocnici. „Jak to tu jde? Máš se tu dobře?“ Instinktivně jsem udělal krok dopředu, abych jí byl blíž, a ona se rozzuřila.

„Neopovažuj se ke mně přiblížit!“ křičela. Byla strachy úplně bez sebe, bála se, že se nám něco stane.

Couvl jsem zpátky do úzkých dveří vedle Suoc. Stáli jsme tam v bezmocném, deprimujícím tichu. Slyšel jsem, jak Suoc ztěžka dýchá – bylo to vůbec poprvé od chvíle, kdy jsme nastoupili do výtahu do třetího patra, co jsem si jí pořádně všiml. Tak moc jsem se soustředil na to, že uvidím Giulii, že jsem skoro zapomněl, že jde Suoc se mnou. Prakticky jsme jeden druhého ve dveřích podpírali, oba pohlčení láskou k Giulii a strachem o ni.

Po minutě jsem sebral odvahu něco zkusit.

„Mám nápad. Co kdybychom si vzali tady ty dvě židle a postavili je sem ke dveřím? Tak spolu budeme moci mluvit a ty se nebudeš muset bát, že jsme moc blízko.“

Neodpověděla, což jsem si vyložil jako souhlas. Nervózně sledovala, jak běžím do pokoje a odnáším židle od postele. Čím jsem byl dál, tím víc se uvolňovala.

„Fajn, funguje to. Jsme tu a nic se nám nestalo. Nemusíš se bát.“

Giulia se opřela o čelo postele a my jsme se posadili. Suoc si hrála s uvolněnou nití na rukávu.

„Pověz mi, jaký jsi měla den, Giulie,“ začal jsem. Umíral jsem zvědavostí, co celý den dělala. „Jsou tady na tebe hodní? Jsi spokojená se sestrami?“

Dál neprojevovala žádný zájem povídat si.

„Udělala jsem špatné věci a teď je tady ďábel a já musím padnout, abych mohla povstat. Nevím, proč si vybral mě, ale nedá se nic dělat.“

Odmělčela se a vrhla na nás zoufalý pohled. „Nechápu, proč jste do toho zapletení i vy. Všichni mě chtějí obklíčit a zostudit mě za to, co jsem udělala. Všichni znáte moje chyby a teď za ně musím pykat a vy oba jste toho součástí.“

„*Dai, Giulia, non è vero,*“ odpověděla Suoc italsky. Ale no tak, Giulie, to není pravda. „Marku, ty o tom něco víš?“

„Nic o tom nevím, ale vím, že je Giulia skvělá osoba, která má kamarády a rodinu, co ji milují a záleží jim na ní.“

Nenechala se přesvědčit. Rozhovor pokračoval ve stejném duchu – jako přestřelka mezi dvěma nesmiřitelnými realitami. Na jedné straně jsme se já a Suoc snažili zachovat klid, zůstat v naší realitě a ujistit Giulii o naší lásce a o víře v uzdravení. A ona se na své straně připravovala na jakési apokalyptické zúctování s ďáblem.

Byla čím dál zoufalejší z toho, že ji nejsme schopní pochopit. Přetočila se na záda, přitáhla si nohy k hrudníku a začala

zpívat: „*Voglio morire, voglio morire, voglio morire.*“ Chci umřít, chci umřít, chci umřít. Nejdřív jenom potichu syčela a postupně přecházela do zuřivého řevu: „*VOGLIO MORIRE, VOGLIO MORIRE!*“ Nevím, co mě vyděsilo víc – slyšet svou ženu šepat, nebo vykřikovat své přání smrti.

Do pokoje vběhla sestra a navrhla nám dát si přestávku, a tak jsme šli ven na chodbu. Celý den jsem volal na oddělení a oni mi pořád opakovali to samé – Giulia nevstala z postele a s nikým nepromluvila. Jenom ležela na boku a zírala do zdi, což bylo samozřejmě znepokojivé, ale ani z jejího náhlého záchvatu zuřivosti nebyly sestry nijak nadšené. „Asi ji svou přítomností rozrušujete,“ řekla nám jedna z nich. Přemluvil jsem ji, aby nás nevyhazovala.

Ode dveří jsem se Giulie zeptal, jestli můžu jít na deset vteřin blíž. Jenom deset vteřin. Můžeme otestovat, jestli je ďábel vážně nakažlivý. Sotva mi to odsouhlasila, už jsem byl vevnitř a stál vedle ní. Po pár vteřinách jsem odešel.

Šokovaně mě sledovala.

„Nejsi mrtvý,“ prohlásila nevěřičně. „A ani já nejsem mrtvá. Proč?“

„Protože se milujeme,“ řekl jsem.

„Jo, milujeme se, že?“

„Jo, milujeme se. A to je silnější než tohle.“

Chvilí jenom nejistě seděla a potom se na mě znovu podívala, tentokrát s úplně jiným výrazem – bezbranně, bezmocně, zoufale.

„Mám strach, Marku.“

„Já mám taky strach.“

Přisunul jsem si židli k její posteli a vzal ji za ruku. Moc jsme nemluvili, ale aspoň jsme byli spolu a ona se uklidnila. Dovolili nám tam zůstat ještě půl hodiny po skončení návštěvních hodin a Giulia nás vzala do jídelny. Dal jsem si dort. Byl skvělý a chvilku jsem přemýšlel, že bych si dal ještě kousek, ale pak jsem usoudil, že to není dobrý nápad.

Uklidnilo mě, že o tom neví, protože kdyby se jednalo o krizovou situaci, sestry by ho zavolaly. Aspoň v tom jsem jim věřil.

„Pochopil jsem to takto,“ pustil se do vysvětlování. „Máme tu ještě jednoho pacienta, který věří v Boha, a ten Giulii poskytl jakési rozhřešení. Je přesvědčená o tom, že je ďábel, a teď za ní přišel Bůh a řekl, že jí odpouští. Pustila ho do pokoje a on ji políbil na tvář.“

„Pokusil se jí nějak dotýkat?“ ječel jsem. „Zkusil to? Zkoušel se jí kurva dotýkat?“ už jsem zase zuřil.

„Ne,“ odpověděl a já jsem se úlevou rozbrečel. „Ptali jsme se Giulie i toho druhého pacienta a oba řekli, že šlo jenom o polibek. Vešel tam zřízenec, uviděl ho, jak jí klečí u nohou, a rychle tomu učinil přítrž. Podle všeho u ní byl nanejvýš pár minut. A nedotkl se jí. Přestěhovali jsme ho na jiný pokoj a teď je pod nepřetržitým dohledem.“

Nedokázal jsem se na někoho zlobit kvůli halucinacím o Bohu, stejně jako jsem nebyl naštvaný na Giulii kvůli jejím halucinacím o ďáblu. Nechtěl jsem ovšem, aby v nemocnici zůstala.

„Nejsem si jistý, že je Giulia v nemocnici nadále v bezpečí,“ řekl jsem. „Myslím, že bychom měli probrat její přemístění.“

„Tady vás s dovolením přeruším,“ skočil mi doktor do řeči. „Giulia je tu už dlouho, v současnosti u nás jde o jednu z nejdelších hospitalizací. Kontrolujeme pacienty každých patnáct minut, ale nemůžeme je sledovat neustále. Abych byl upřímný, nechce se mi věřit, že se až doteď nic nestalo. Skupina se o sebe umí postarat a její členové se navzájem chrání, ale pořád jsou to cizí lidé v omezeném společném prostoru.“ To mě moc neuklidnilo.

„Tím chci říct, že jde možná o signál, že už pro ni nemocnice není nejlepším místem. Stejně jsme už o Giuliině stagnaci na oddělení mluvili a vypadá to, že jí léky pomáhají. Ještě nemá úplně vyhráno, ale je daleko stabilnější. Už je tu dost dlouho,

a jelikož se zdá, že je psychóza pod kontrolou...“ Hledal vhodná slova, nevěděl, jak to podat tak, aby to dávalo smysl. „Myslím si tudíž, že to může být známka toho, že je připravená vrátit se domů, do pohodlnějšího a známějšího prostředí.“

A tak, zatímco jsem se pořád ještě vzpamatovával z toho, že mou ženu někdo políbil, mi doktor zničehonic oznámil, že Giulia půjde druhý den domů.

Cestou do nemocnice jsem si pořád dokola pouštěl „Viva la Vida“. Naposledy jsem otevřel skleněné dveře na psychiatrické oddělení. Usmíval jsem se od ucha k uchu a těšil se, až budu moct zapomenout na všechny ty obřady a rituály – speciální výtah, zapisování, kontrola osobních věcí. Vyhnul jsem se sestřám a zahrnul za roh, abych se podíval, jestli Giulia nepotřebuje pomoc s balením. Čekala na mě na chodbě.

„Zlato! Jdeš domů!“ rozzářil jsem se, když jsem ji uviděl.

„Marku,“ zašeptala, naklonila se ke mně a divoce se přitom ohlížela přes rameno, jestli někdo neposlouchá. „Tohle je hrozná chyba. Zamkni mě tu napořád. Jsem ďábel a musím být pod zámkem.“

Na chvilku mi spadl hřebínek. Doktor zněl včera v telefonu tak přesvědčivě, když mluvil o Giuliině stabilizovaném stavu, jenže ona byla pořád psychotická a mluvila o ďáblovi – a oni ji pustili domů, kde jsem se o ni měl starat sám. Do čeho jsem se to dostal?

Zaplašil jsem pochybnosti a pochválil ji: „Vedeš si skvěle, Giulie,“ protože *jela domů*. Konečně odsud mohla vypadnout.

Dobalili jsme její věci, ale stejně už měla skoro všechno hotové. Osprchovala se a vzala si to nejčistší oblečení. Po pár společných minutách se trochu uklidnila a rozpovídala se o tom, jak se nemůže dočkat, až uvidí Goose a vezme ho na pláž.

Naposledy jsme vyšli z jejího pokoje a vešli spolu do zasedáčky plné výtvarných potřeb, kde jsme měli vyřešit propouštěcí

formality. Podepsala snad milion papírů. Vybavuju si jen jeden, kde se zavazovala, že si v příštích pěti letech nekoupí zbraň.

Další den měla v Kaiseru nastoupit do intenzivního ambulantního programu, kde jí přidělí nového sociálního pracovníka, nového doktora, nového manažera případu, a kdoví, možná i novou diagnózu, nové léky, nové terapie. To všechno ale mělo přijít až zítra. Teď jela domů.

Podepsali jsme dokumenty, vyzvedli si papírovou taškou plnou různých léků a spolu se sestrou šli ke skleněným dveřím, které můj svět posledních třidvacet dní oddělovaly od toho Giuliina. Musel jsem ji podpírat, když jsme vycházeli do čekárny – bylo to poprvé, co jsme tu hranici překročili spolu. Po týdnech nicnedělání a nedostatku spánku byla zesláblá.

Nastoupili jsme do výtahu. Do toho speciálního, kterým jsem tolikrát jel sám.

Pořád jsem ji držel za ruku. Vyšli jsme na čerstvý vzduch a ona zamrkala a rozzářila se.

„Páni,“ řekla jenom. „Páni.“

„Giulie, jedeš domů.“

Podívala se na mě. V očích jsem jí zahlédl jiskřičku přičetnosti, záblesk skutečné Giulie. Ohlédla se na nemocnici a zadívala se na třetí patro.

„Jedu domů. Pojďme odsud.“

osm

říjen 2012

Poprvé se u Giulie psychóza rozjela během šesti týdnů. Podruhé to trvalo jenom čtyři dny.

V pondělí po Jonasově křtu, po víkendu plném naděje, že u nás všechno bude přesně, jak má být, šla Giulia na celofiremní poradou svolanou ředitelem. Trvala tři hodiny. Minutu po skončení mi zavolala, že se ve firmě chystá velká restrukturalizace. Panikařila. Pracovala tam teprve tři týdny a bála se, že kdyby něco, nováčky vyhodí jako první. Jelikož já jsem byl doma s Jonasem, znamenalo pro nás její zaměstnání jediný zdroj příjmu a taky nám zajišťovalo zdravotní pojištění. Během měsíců bez práce jsme sice nějak vyšli a díky úsporám jsme mohli i cestovat, jenže teď jsme museli začít brát peníze vážně, obzvláště po Jonasově narození. Giulia si nemohla dovolit přijít o práci a to břemeno ji stresovalo.

Večer po poradě měla nervy na pochodu. Celá zoufalá dumala nad tím, co má od restrukturalizace čekat a jakou roli v ní bude hrát. Tu noc skoro nespala.

Další večer ve své rozbouřené mysli došla k závěru, že se změny týkají výhradně jejího týmu a že jde vlastně o důmyslný test přímo pro ni, aby zjistili, jestli na tu práci má. Jediná možnost, jak uspět, je uvědomit si, že jde o zkoušku – poodhrnout oponu a pochopit, co restrukturalizace znamená ve skutečnosti.

Ráno napsala e-mail své terapeutce a psychiatrovi a oba se s ní chtěli co nejdřív sejít. Ona ovšem nehodlala zmeškat ani práci, ani jedinou chvilku s Jonasem, takže k nim nakonec nešla.

Celé mi to připadalo děsivě podobné. Fixovala se na něco nesmyslného – firemní schůzi, o níž si mylně myslela, že se celá týká jí. Hrozně jí záleželo na tom, aby osobně i po e-mailu udělala dobrý dojem. Přes den mi několikrát volala – ne kvůli Jonasovi, ale aby si utřídila myšlenky, které ji pronásledovaly.

Říkal jsem si, že její úzkost zvládneme, protože přece víme, na co si dávat pozor. Hlavním spouštěčem byl nedostatek spánku. Třetí den krize jsem se jí uprostřed noci pokoušel přesvědčit, že musí zajít k psychiatrovi a že bude možná třeba brát i jiné léky než jenom Prozac. Možná se bude muset vrátit k lithiu nebo k antipsychotikům.

Nechtěla o tom ani slyšet. Tvrdila, že to nedopadne jako posledně, že patří k těm šťastným deseti procentům, co se relapsu vyhnou, a čím déle jsme o tom mluvili, tím víc se začínala chovat jako před dvěma lety a tím víc jsem se bál, že je na pokraji zhroucení.

Nedokázali jsme se dohodnout, co s tím. Oba jsme věděli, že kontrola u doktora by znamenala cestu lemovanou oranžovými lahvičkami s léky. Já jsem věřil, že by jí to pomohlo s nespavostí a zabránilo vyhocení krize. Giulia o efektivitě léků pochybovala a děsila se zpomalenosti, která narušovala její vnímání sebe samé. Neměli jsme žádný plán pro případ, že zase nebude moct spát, a kvůli její nervozitě a podrážděnosti jsme se nemohli na ničem shodnout.

Já jsem nakonec jako obvykle usnul a Giulia zůstala vzhůru, ale ráno souhlasila, že musí zajít k doktorovi. Objednala se na pátek odpoledne.

Napsal jsem e-mail jejím rodičům. Giulia už s nimi mluvila přes Skype a její řeči jim dělaly starosti. Já jsem si ale i navzdory strachu zachovával optimismus, pořád jsme přece byli v raném stadiu, a i když začínala být úzkostná a nemohla spát, už jsme

s tím měli nějaké zkušenosti. Věděli jsme, jaké léky a v jakých dávkách fungují. Byly to koneckonců jenom tři probdělé noci.

V pátek, po Giulianiě čtvrté noci beze spánku, mě někdy po svítání probudilo Jonasovo žvatlání a uviděl jsem ji stát v ložnici.

„Přišla jsem na to, Marku!“ vyhrkla. „Už vím, co se děje! Ráj je místo na zemi. To je ten test. To proto dělají tu restrukturalizaci. Je to kvůli tomu, že ráj je místo na zemi. A já jsem na to přišla! Musím všem říct, že jsem to rozluštila a jak je to skvělé. Ráj je místo na zemi! Musím jim to všechno povědět a oni si mě tam nechají.“

Věděl jsem, že nemůžeme čekat na odpolední vyšetření. Musela k doktorovi okamžitě. Přebalil a oblékl jsem Jonase a Giulia ho nakrmila a při kojení mu vesele vyprávěla o svých halucinacích. Přes Skype jsem zavolaal jejím rodičům, že jedeme do nemocnice. Byli z toho úplně vyděšení. „Mami, tati, žijeme v tak úžasném světě, protože ráj je místo na zemi! Máme takové štěstí!“ křičela mi Giulia přes rameno.

Připravil jsem se na to, že ji budu muset nějak dostat do auta, tentokrát tu totiž nebyl Romeo, aby mi ji pomohl odnést. Hnusila se mi představa, že Jonas uvidí, jak jeho máma vříská a mlátí sebou jako tehdy.

Oznámil jsem jí, že musíme okamžitě k doktorovi pro správné léky – a ona k mému překvapení souhlasila. Pomohla mi sbalit tašku s lahvičkami a plenkami. Připoutal jsem Jonase do autosedačky a Giulia si sedla vedle něho. Dělal to tak už od jeho narození. Usmívala se a dělala na něho obličej.

Vypadali jsme jako rodinka, co si vyrazila na piknik.

Až na to, že jsme jeli na pohotovost.

Jeli jsme stejnou cestou jako předtím – Devatenáctou Avenue, parkem na Park Presidio a pak přímo na Geary na pohotovost nemocnice Kaiser – a já jsem ze sebe nedokázal setřást

vzpomínky: Giulia a její rodiče v autě, Giulia třesoucí se strachem z ďábla, Giulia pokoušející se v Golden Gate Parku vyskočit z auta.

Tentokrát měla skvělou náladu. Pustil jsem Jonasovi uko-lébavky a ona mu zpívala a mezi písničkami mu pořád opako-vala, jak dobrý je tenhle svět a jaké máme štěstí. Pořád jsem je kontroloval ve zpětném zrcátku a viděl, jak na něho vrká a šimrá ho na tvářičkách. Vůbec to nepřipomínalo předchozí záchvat.

Na doktorku jsme čekali jenom pět minut. Myslím, že když sestra uviděla maniakální, blábolící matku a pětiměsíční mi-minko, zapsala nás jako prioritní případ.

Sloužící psychiatricka se Giulie začala vyptávat, co se děje.

„Ale nic, jenom je to skvělé,“ odpověděla Giulia. „Zjistila jsem, že ráj je místo na zemi, a jsem hrozně ráda, že jsem to konečně pochopila. Všechno je díky tomu o tolik lepší. Je to skvělé místo pro našeho syna. A pro nás všechny. Jsme pože-hnaní a pod ochranou, protože jsme v ráji. Všechno je to tak úžasné!“

Doktorka se na mě podívala se zdviženým obočím. „Chcete k tomu něco dodat?“

„Ano, prosím,“ řekl jsem. „Posledních pár dní moc nespala. Myslím, že dneska v noci vůbec. Před třemi lety se odehrálo něco podobného a skončilo to psychózou, kdy strávila třiadvacet dní na psychiatrickém oddělení. Celou dobu byla posedlá ďáblem a potom skoro devět měsíců trpěla depresí.“

„Ano, vím, četla jsem její kartu,“ řekla mi doktorka.

„Dobrá, takže znáte její anamnézu. Potom budete určitě souhlasit, že teď to vypadá mnohem líp. Podívejte, jak je pozitivní. A taky to trvá teprve čtyři dny. Nejspíš začíná sklouzávat k psychóze, ale zachytili jsme to brzo a tentokrát je to nějaká pozitivní forma, takže myslím, že potřebuje jenom znovu nasa-dit antipsychotika a všechno bude fajn. Víme, že reaguje dobře

na Risperdal a lithium. Prostě jí je znovu předepište a během pár dní by měla být v pohodě, ne?“

„Nejsem si jistá, ale děkuju oběma za vysvětlení,“ prohlásila. „Giulie, nevadilo by vám, kdybych si s Markem šla na pár minut promluvit na chodbu? Bude to jenom chvílička.“

„Jasně,“ souhlasila Giulia. „Jak dlouho potřebujete. My to tu s Jonasem zvládneme.“

Vyšel jsem na chodbu v očekávání, že budeme probírat organizační záležitosti ohledně Giuliiny nemocenské a signály, na které si dávat pozor.

Na chodbě se doktorčino chování zčistajasna změnilo. Její vlídnost a trpělivost přešla ve věcnost a rozhodnost.

„Giulia nemůže jet domů,“ oznámila mi. „Musí na psychiatrii.“

„Ne, ne, ne, ani nápad,“ protestoval jsem. „Už jsme to zažili, vím, co dělám. Bude to v pohodě, potřebujeme jenom Risperdal.“

„Ne, nezažili,“ řekla. Nebyla chladná, ale nenechala se zvykat. „Máte doma pětiměsíční dítě. Giulia tam v tomhle stavu nemůže zůstat. Mohlo by to být nebezpečné.“

„Není to nebezpečné, přísahám.“ Začínal jsem panikařit. „Nikdy se v psychóze ani v depresi nepokusila nikomu ublížit. Nikdy by na Jonase nevztáhla ruku.“

„Nemůžeme to riskovat,“ řekla. „A kromě toho se na ni podívejte. Na to, aby se pohybovala v blízkosti vašeho syna, je příliš labilní.“

„Neberte nám ji,“ prosil jsem. „Potřebujeme ji... prosím, neberte nám ji.“

Hlavou mi vířilo tolik myšlenek, ale žádné z nich jsem se nedokázal zachytit, jak se na mě všechny řítily – smutek, Jonas, logistika, strach, její rodiče, moji rodiče, moje roztřesená kolena, její práce, naše pojištění. Chtělo se mi zvracet.

Upřímně – a naivně – jsem věřil, že mě ji nechají odvézt domů. Tolik jsem se snažil jí při uzdravování pomoci. Říkal

jsem si, že musí mít někde v kartě napsané *manžel je spojenec, můžete mu věřit, udělá všechno, co řeknete*, a oni nám ji přesto chtěli vzít. Přece na tom není tak špatně. Měl jsem pocit, že mě na jednu zradil systém, který jsem se ze všech sil snažil podporovat. Jako by mi doktoři říkali, že to nezvládnou, a proto musí Giulia na psychiatrii. Jako bych já zrazoval Giulii.

Doktorka mi položila ruku na rameno. Nahlas a nezadržitelně jsem brečel.

„Jsem taky máma, Marku,“ skoro šeptala. „Nikdy bych pro nic za nic neodtrhla matku od dítěte. V takovém stavu ale Giulii nemůžu pustit domů. Nemůžu to udělat ani jako profesionálka, ale hlavně ani jako matka. Pro vaše miminko to není dobré.“

Nenechala se přemluvit. Poraženě jsem se jí podíval do očí. „Jak dlouho tam bude tentokrát?“ Věděl jsem, že mi na to nedokáže odpovédět.

„Nevím,“ přiznala. „Ale musíme jí to jít říct.“

Přikývl jsem. Vešli jsme zpátky do místnosti.

Giulia byla pořád samý úsměv. Držela Jonase v náručí a oba se rozplývali vzájemnou láskou.

„Jsi v pořádku, Marku?“ zeptala se, když mě uviděla. „Ty pláčeš?“

Donutil jsem se k úsměvu a přešel k ní a Jonasovi. „Jsem v pohodě,“ zalhal jsem.

„Giulie, budete muset do nemocnice,“ oznámila jí doktorka. „Stejně jako před pár lety. Ještě nevím, do které, musím je obvolat a najít vám místo. Takový je plán.“

Giulia se na ni podívala, potom se otočila na mě a pak znovu na ni. Zvláštní, ta zpráva ji vůbec nerozrušila.

„Dobrá, jestli je to součást božího plánu, tak fajn,“ prohlásila.

„V nemocnici vám nasadí antipsychotika,“ řekla doktorka. „Tyhle léky nejsou dobré pro Jonase, takže ho během léčby nebudete moct kojit.“ Další podpásovka.

„Lukachova vzácná kombinace něžnosti a nemilosrdnosti z knihy dělá něco mnohem zajímavějšího než běžný příběh o nemoci.“

New York Times Book Review

Společný život Marka a Giulie začal jako pohádkový milostný příběh. Zamilovali se do sebe v osmnácti, ve čtyřadvaceti se vzali a brzy poté začali žít svůj vysněný život v San Francisku. Když bylo ale Giulii dvacet sedm, postihla ji děsivá a nečekaná psychotická epizoda, kvůli které se skoro na měsíc ocitla na psychiatrickém oddělení. Jeden den byla vyrovnaná a kypěla energií a další den blouznila, myslela na sebevraždu a byla přesvědčená, že jsou její nejbližší v nebezpečí.

Giulia se nakonec uzdravila a dvojici se narodil syn. Brzy po Jonasově narození se Giulia znovu zhroutila a o něco později se to stalo potřetí. Život manželů se dostal až na okraj propasti a všechno, co kdysi brali jako samozřejmost, se převrátilo vzhůru nohama.

Má půvabná žena v blázinci je studii křehkosti mysli a vytrvalosti lidského ducha, ale především je to milostný příběh, který vyvolává závažné otázky: Jak se staráme o ty, kteří jsou nám nejdražší? Pro co a pro koho žijeme? Z Lukachovy neuvěřitelně upřímné, hluboce osobní odysey mučivou duševní nemocí jeho ženy sálá soucit a jeho úžasná poetičnost a nehynoucí oddanost k rodině ve čtenáři upevní víru v sílu lásky.

„Lukach ve své úžasné autobiografii poeticky přetváří naše chápání lásky, duševního onemocnění, trpělivosti a oddanosti. Tato kniha dojemně popisuje, jaké to je, když se vám váš život roztrhne před očima a pak se zázračně znovu slepí.“

MAYIM BIALIK, Ph.D.

neurobioložka, herečka, spisovatelka

MARK LUKACH působí jako učitel a spisovatel na volné noze. Jeho díla byla publikována v *New York Times*, *Atlanticu*, *Pacific Standard*, *Wired* a dalších periodikách. V současné době je děkanem devátého ročníku v Athenian School, kde také učí dějepis. S manželkou Giulii a jejich synem žije v San Francisco Bay Area.

www.anag.cz

ANAG®
ANDRAGOGOS
AGENCY